

Till:

Naturvårdsverket
106 48 Stockholm

Kommentar på förslaget ”Minskad förbrukning av plastbärkassar”

Vi har tagit del av förslaget Minskad förbrukning av plastbärkassar (NV08250-15) publicerat av Naturvårdsverket 2016-03-21. Nordisk Bioplastförening ser mycket positivt på åtgärder som främjar en hållbar utveckling genom att minska ineffektivt resursutnyttjande samt till att minska problem med nedskräpning. Historiskt sett har detta varit viktiga drivkrafter i utvecklingen av bioplaster, det vill säga plaster som är baserade på förnybara resurser och/eller är biologiskt nedbrytbara.

I förslaget likställer Naturvårdsverket bärkassar baserade på petroleumbaserad plast med bärkassar gjorda av plast från förnybara resurser eller komposterbar plast.

Vi ifrågasätter detta starkt då vi är övertygade om att det kommer att missgynna utvecklingen för användning av bioplast. Bioplaster har en betydligt bättre miljöprofil vilket har föranlett att många stora varumärken - både svenska och internationella - valt att byta billigare mer miljöstörande material mot bioplaster, trots att dessa är dyrare. Dessutom är användning av förnybara material helt i linje med förslaget om cirkulär ekonomi inom EU. Vi är övertygade om att förnybara material, papper såväl som bioplaster, har en viktig roll att spela i en framtida hållbar utveckling och vill härmed lyfta fram möjligheter med användning av bioplaster.

Bioplastbranschen är en industri som har utvecklats enormt det senaste decenniet. Förutom industriella syften är en stor drivkraft hos producenter såväl som användare att skapa och använda material som är hållbara ur ett miljöperspektiv. Enligt European Bioplastics uppgick 2014 års produktionskapacitet av bioplaster globalt till 1,7 miljoner ton varav 262 000 ton tillverkades i Europa. Man räknar med att bioplastindustrin vid det tillfället skapat mer än 8000 europeiska jobb. Landanvändningen för den globala produktionen utgjorde 680 000 ha vilket motsvarar 0,01 % av all odlingsbar mark.

Trots en positiv utveckling hittills är detta en industri som bara har sett sin början. Nya produktionsanläggningar byggs ständigt runt om i världen och nya material från nya biobaserade råvaror eller restprodukter utvecklas i snabb takt. European Bioplastics uppskattar att den europeiska bioplastproduktionen kan öka cirka 20 gånger fram till 2025. Bioplaster skulle då utgöra c:a 10 % av den totala plastproduktionen i Europa.

Även Sverige har goda förutsättningar för att vara med i den fortsatta utvecklingen av branschen då flera tillverkare och användare finns representerade i landet. För att detta ska kunna ske krävs dock ett politiskt ramverk som främjar snarare än motarbetar bioplaster. I Naturvårdsverkets förslag nämns försök att framställa polyeten ur svensk skogsråvara. Vidare säger man att detta skulle kunna innebära en närodlat råvara för plastpåsar vilket skulle vara att föredra ut miljösynpunkt på sikt. För att detta liksom annan teknik- och marknadsutveckling av biobaserade material ska bli verklighet spelar svenska myndigheter en viktig roll. Att skapa en drageffekt genom politiska styrmedel tror vi är avgörande för en positiv utveckling av branschen.

Italien förbjöd redan 2011 tunna bärkassar i plast med undantag för kassar gjorda av bionedbrytbart material. Enligt den italienska bioplasttillverkaren Novamont har införandet av lagstiftningen halverat förbrukningen av bärkassar, medverkat till ett fungerande system för återvinning av matavfall och dessutom bidragit till forskning och innovationer inom bioplastbranschen.

Frankrike är ett annat exempel på hur man har implementerat EU:s direktiv och samtidigt gynnar utvecklingen av bioplastbranschen. Som komplement till ett förbud mot bärkassar i plast kommer man att införa ett krav på att tunnare plastpåsar för t.ex. frukt och grönsaker ska vara komposterbara och innehålla en minsta andel förnybart material.

Bioplaster har flera av de miljömässiga fördelar som pappersbaserade material har då de är helt eller delvis baserade på förnybara råvaror. Utöver detta tål bärkassar av bioplast väta och kan göras tunnare (minskad materialåtgång) och återanvändas flera gånger. I detta avseende tycker vi att bärkassar av bioplast bör betraktas på samma sätt som bärkassar av papper d.v.s. exkluderas från avgift för att visa på att man vill främja utveckling av denna typ av material.

Om inte detta är möjligt ser vi det som nödvändigt att Sverige satsar på kompletterande ramverk som gynnar användning av bioplaster. Detta skulle kunna ske genom att, i likhet med Frankrike, gynna användningen av bioplast inom andra områden såsom påsar för frukt och grönsaker, avfallspåsar och/eller andra användningsområden utanför plastpåseområdet.

Sammanfattningsvis är vi övertygade om att användning av biomassa för industriella ändamål, som att producera bioplast, kan hjälpa till att skapa lösningar för EU:s och Sveriges utmaningar vad gäller resurseffektivitet. Genom att främja användandet av bioplaster för produkter med korta tidsperspektiv såsom plastkassar och förpackningar kan man nå målen i förslaget, vinna större positiv effekt på miljön och utveckla en bransch som är i linje med förslaget om cirkulär ekonomi i EU.

Nordisk Bioplastförening deltar gärna i en dialog för att ta fram konkreta förslag på hur detta skulle kunna gå till.

Specifika kommentarer på förslaget

1. I förslaget skriver man i avsnitt 3.3.1.1.2. att en plastbärkasse tillverkad från sockerrör i Brasilien, enligt Liptow och Tillmans rapport, ger betydligt mindre utsläpp av växthusgaser jämfört med en petroleumbaserad bärkasse från Mellanöstern. Om effekterna av ändrad markanvändning vägs in i kalkylen blir de positiva miljöeffekterna mindre. Vidare kommenterar man att det med tanke på högt tryck på odlingsbar mark kan ses som svårmotiverat att odla sockerrör och andra förnybara råvaror för att producera plast istället för föda.

Många är överens om att en hållbar utveckling kräver konvertering från ändliga till förnybara råvaror vilket ofta innebär någon typ av markanvändning. Detta gäller såväl material från skogsbruk (papper) som bioplaster. Enligt Braskem går endast 0,02% av den odlingsbara marken i Brasilien till odling av sockerrör för tillverkning av förnybar polyeten. I Europa utgör markanvändningen för odling av grödor till bioplast bara en liten

del av vad som åtgår för att t.ex. producera stärkelse till papperproduktion. Enligt Starch Europe förbrukar den europeiska pappersindustrin 2,6 miljoner ton stärkelse vilket motsvarar 772 000 ha odlad mark. Markanvändningen för produktion av bioplaster idag är alltså försumbar i jämförelse med andra användningsområden.

2. I avsnitt 3.3.3 beskriver man att bärkassar omfattas av producentansvar och bör därför i första hand sorteras ut och lämnas i insamlingssystemet för förpackningar. Dock är en vanlig hantering av bärkassar att använda dem som avfallspåsar för restavfall som går till förbränning. I avsnitt 4.3.1 framhålls att ett förbud endast mot plastbärkassar som inte är biologiskt nedbrytbara riskerar att äventyra materialåtervinningen av plast.

Vår bedömning är att bärkassar även efter införande av förslaget i stor utstäckning skulle komma att användas som avfallspåsar och därmed gå till förbränning med energiutvinning. Här skulle bärkassar av biobaserade råvaror ge en miljömässig vinst då växthusgaserna som genereras kommer från förnybara resurser. Komposterbara material bör annars sorteras med matavfallsfraktionen. Tillskottet av komposterbara bärkassar i plaståtervinning, i det fall ett förbud mot icke biologiskt nedbrytbara kassar skulle införas, bedöms vara begränsad och därmed är risken för att dessa material ska äventyra plaståtervinningen inte relevant. En rapport från Conai visar att inblandning av 10% av komposterbar plast i en återvunnen PE-fraktion är möjligt utan avgörande negativa kvalitetseffekter.

3. I avsnitt 3.3.1.1.3 skriver Naturvårdsverket att trots att nedbrytbar plast har en nedbrytningsförmåga kräver processen för kompostering ett antal egenskaper som vanligtvis inte existerar i naturen. I avsnitt 4.3.1 skriver man att biologiskt nedbrytbara bärkassar vanligen är nedbrytbara i industrikomposter varför de inte löser problemen med nedskräpning om de hamnar i naturen.

Det är korrekt att bioplaster som innehar den tekniska egenskapen komposterbarhet är styrda att brytas ner under vissa förutsättningar. Vidare är materialen inte tänkta att slängas i naturen utan ska omhändertas i återvinnings-/avfallshanteringssystemen. Även om nedbrytningen av komposterbara plaster i naturen går långsammare än under förhållanden i en kompost kvarstår effekterna kopplade till nedskräpning under betydligt kortare tid än för petroleumbaserade plaster som har en nedbrytningstid på hundratals år.

Styrelsen, Nordisk Bioplastförening

NORDISK BIOPLASTFÖRENING
Drottninggatan 184
254 33 Helsingborg
Telefon: 042 - 29 80 33
E-post: info@nordicbioplastic.com

Om Nordisk Bioplastförening

Nordisk Bioplastförenings målsättning är att vara en nordisk plattform och representation för företag i Norden med bioplastverksamhet. Föreningen ska främja och förenkla marknads- och teknologitveckling för materialgruppen. Verksamheten ska täcka alla delar av livscykeln för bioplaster, från vaggan till graven. Målet är också att informera politiker och myndigheter om materialens möjligheter och förtjänster samt att hjälpa dem att skapa ramverk för bioplasternas framsteg på marknaden. Att aktivt arbeta för fungerande, och effektiva ramverk är en av huvuduppgifterna för föreningen.

I målet ligger också att bygga kontakter med media och informera medias representanter om bioplasterna samt att jobba för att media publicerar information om materialgruppen på ett riktigt och positivt sätt.

Nordisk Bioplastförening bygger ett nätverk mellan aktörerna i branschen och ska jobba för ökat samarbete mellan företag och för kontinuerligt utökad kontakt med, och kunskap om, vad som händer inom forskning och i den akademiska världen.

Nordisk Bioplastförening har en etablerad kontakt med European Bioplastics med säte i Berlin.

